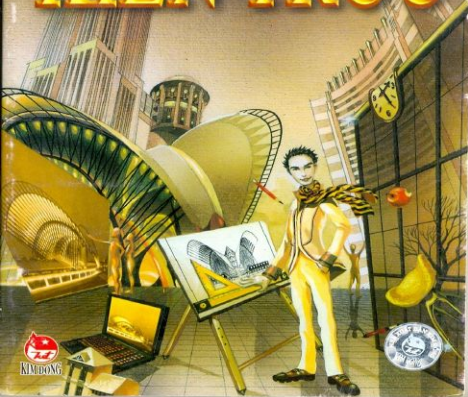
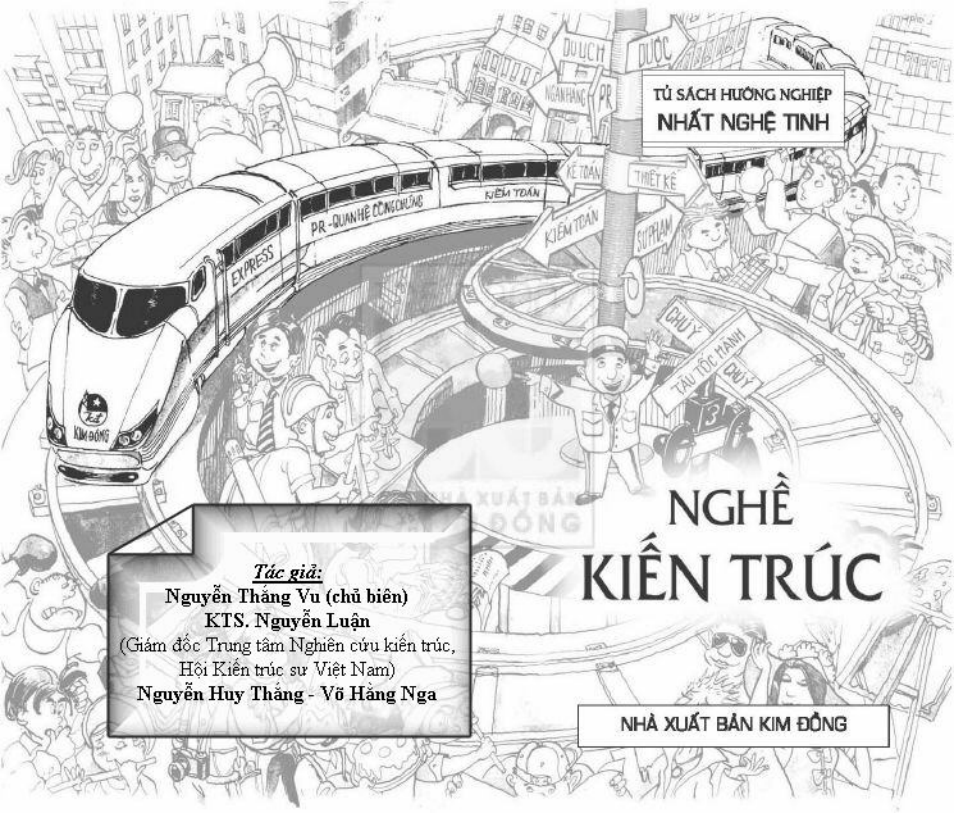

TỦ SÁCH HƯỚNG NGHIỆP
NHẤT NGHỆ TINH

NGHỀ KIẾN TRÚC

TỦ SÁCH HƯƠNG NGHIỆP
NHẤT NGHỆ TINH

NGHỀ KIẾN TRÚC

Tác giả:

Nguyễn Thắng Vu (chủ biên)

KTS. Nguyễn Luận

(Giám đốc Trung tâm Nghiên cứu kiến trúc,
Hội Kiến trúc sư Việt Nam)

Nguyễn Huy Thắng - Võ Hằng Nga

NHÀ XUẤT BẢN KIM ĐỒNG

TOA TÀU SỐ 19

NGHỀ KIẾN TRÚC

MỤC LỤC

◆ Lời ngỏ.....	5
Hàng ghế số 1 - Chuyện nghề kiến trúc.....	8
Hàng ghế số 2 - Kiến trúc sư, anh là ai?.....	11
Hàng ghế số 3 - Các lĩnh vực chuyên môn của kiến trúc sư.....	17
Hàng ghế số 4 - Công việc của kiến trúc sư.....	25
Hàng ghế số 5 - Kiến trúc sư làm việc ở đâu?.....	33
Hàng ghế số 6 - Bạn có nên chọn nghề kiến trúc?.....	38
Hàng ghế số 7 - Học ngành kiến trúc ở đâu?.....	43
Hàng ghế số 8 - Bạn quyết định.....	45
Hàng ghế số 9 - Bạn muốn biết.....	48
◆ Góc chia sẻ.....	58

Copyright © by Kim Dong Publishing House

Tác phẩm do Nhà xuất bản Kim Đồng giữ bản quyền

Nhất nghệ tinh...

Hàng năm, mỗi độ hè đến, lại có hàng triệu bạn đọc Kim Đồng đứng trước ngưỡng cửa các trường đại học, cao đẳng và trung học chuyên nghiệp với câu hỏi: Mình nên thi vào trường nào nhỉ? Nên chọn ngành nghề nào cho phù hợp đây?

Ngày nay, khi sự phát triển của xã hội kéo theo sự mở rộng và biến đổi của các ngành nghề, việc chọn nghề đang trở nên khó khăn hơn bao giờ hết. Các bạn trẻ không chỉ dựa vào sự tư vấn từ phía nhà trường, cha mẹ... mà còn cần một cẩm nang với những chỉ dẫn cơ bản, làm tiền đề cho sự lựa chọn chính xác. Với sự tham gia của các chuyên gia từng lĩnh vực, Tủ sách hướng nghiệp - nhất nghệ tinh của Nhà xuất bản Kim Đồng ra đời với mong muốn đáp ứng phần nào nhu cầu cấp thiết ấy.

Mỗi cuốn sách được kết cấu như một toa tàu, mỗi toa tàu là một nghề trong đoàn tàu hướng nghiệp song hành cùng bạn trên hành trình vào tương lai. Ngay từ khi còn ngồi trên ghế nhà trường, các bạn đã có thể chủ động

tìm hiểu về các ngành nghề đa dạng, phong phú trong xã hội. Qua từng hàng ghế, bạn sẽ biết nghề đó là gì, làm việc ở đâu, cần những tố chất gì, đào tạo ra sao...

Ngoài ra, phần *Góc chia sẻ* còn cung cấp những trao đổi, giải đáp cụ thể hơn về các ngành nghề, phương pháp hiệu quả để lựa chọn nghề nghiệp, cũng như những chia sẻ, nhận xét của chính các bạn...

Tất nhiên, dù là ai chăng nữa, cũng không bao giờ đưa ra được những chỉ dẫn, góp ý cụ thể cho từng trường hợp. Bởi vậy, khi xây dựng tủ sách này, chúng tôi chỉ có một mong ước là các bậc phụ huynh, các bạn học sinh, sinh viên có thể tìm kiếm ở nơi đây những thông tin có ích cho mình. Và nếu như những thông tin ấy thực sự có ích trong hành trang của các bạn trên đường đi tới thành công trong nghề nghiệp, thì đó chính là niềm vui lớn của chúng tôi.

Nhà xuất bản Kim Đồng xin chân thành cảm ơn sự ủng hộ và cộng tác nhiệt tâm của các vị cộng tác viên để bộ sách được ra mắt bạn đọc.

NHÀ XUẤT BẢN KIM ĐỒNG

Kiến trúc là cuộc chơi của hình khối dưới sự chiếu rọi của ánh sáng.

Le Corbusier

Kiến trúc sư, nhà lý luận kiến trúc nổi tiếng, được coi là một trong bốn kiến trúc sư bậc thầy của thế kỷ XX

Kim tự tháp Ai Cập, những ngôi đền Hy Lạp, Vạn Lý Trường Thành của người Trung Quốc, tháp Eiffel của nước Pháp v.v... Những công trình kiến trúc không chỉ phục vụ nhu cầu ở, vui chơi, làm việc... của con người mà còn là những biên niên sử bằng đá, bằng gạch hay gỗ.

Kiến trúc là một nghề nghiệp mang tính sáng tạo cao nên nhiều kiến trúc sư thích hoạt động tự do. Thế kỷ XXI, cùng với sự phát triển của xã hội, kiến trúc sư Việt Nam đang ngày càng có nhiều cơ hội thể hiện mình.

Bạn đam mê hình khối, những công trình kiến trúc, sự sáng tạo không ngừng, hãy khám phá nghề nghiệp ở *Toa tàu số 19*:

NGHỀ KIẾN TRÚC

HÀNG GHẾ SỐ 1

CHUYỆN NGHỀ KIẾN TRÚC

Thế giới đầy đam mê sáng tạo của kiến trúc sư đang hấp dẫn bạn? Chúng ta sẽ bắt đầu hành trình qua nghề kiến trúc với một vài câu chuyện thú vị về các kiến trúc sư và những công trình kiến trúc nổi tiếng.

Jorn Utzon và Opera Sydney

Năm 1956, Jorn Utzon tham gia cuộc thi kiến trúc quốc tế về Nhà hát Opera Sydney. Ông gửi các bản phác thảo quá sơ lược nên Ban giám khảo đã loại hồ sơ này. Giờ giải lao, các thành viên ban giám khảo đang uống cà phê,

chủ tịch hội đồng giám khảo là kiến trúc sư nổi tiếng Eero Saarinen tranh thủ xem lại các bài thi bị loại. Bị các ý tưởng đồ án của Utzon thu hút, ông ngấm lại nhiều lần rồi gọi các thành viên khác vào xem và kết luận: *"Thưa các vị, đây mới là giải nhất của chúng ta"*.

Nhà hát Opera Sydney nổi bật với vẻ tạo hình của các mái vòm mỏng. Mất 6 năm làm việc cật lực và 1800 giờ máy tính, Jorn Utzon và hãng tư vấn xây dựng nổi tiếng Over Arup mới có phương án thiết kế cuối cùng cho công trình này.

Những tưởng đến năm 1963 là xây xong, vậy mà mãi đến năm 1973, người ta mới có thể khánh thành Nhà hát Opera Sydney. Kinh phí tăng từ 7,6 triệu USD theo dự kiến lên đến 100 triệu USD.

Opera Sydney với các bán vòm mỏng tang trắng muốt như những cánh bướm hay con thiên nga đang lướt nhẹ trên vịnh Sydney. Đây được coi là công trình đẹp nhất, được biết đến nhiều nhất của kiến trúc thế kỷ XX.

Kiến trúc sư có thể tham gia hầu hết các công đoạn trên, tùy thuộc vào tính chất, quy mô, và độ phức tạp của công việc. Nhưng chủ yếu kiến trúc sư là nhân vật chính ở phần việc đầu tiên: *làm dự án, thiết kế kiến trúc, quy hoạch* và thường là người chủ trì công trình. Trong nhiều trường hợp, kiến trúc sư còn tư vấn cho chủ đầu tư về các hình thức kinh doanh công trình bằng cách sáng tạo ra các công năng mới, hình thức không gian mới, lựa chọn các hình thức hoạt động thích hợp với công trình...

Khi chủ trì thiết kế, kiến trúc sư làm việc với đồng nghiệp và các kỹ sư chuyên môn liên quan như kỹ sư kết cấu, kỹ sư điện, nước, kỹ sư kinh tế và kỹ sư thi công.

Kiến trúc sư chủ trì công trình quy hoạch đô thị còn làm việc với kỹ sư san nền, kỹ sư giao thông, kỹ sư cấp, thoát nước, kỹ sư điện, kỹ sư kinh tế và kỹ sư thi công...

Nếu là công trình trang trí nội, ngoại thất, công trình cảnh quan đô thị, công viên hay tượng đài..., kiến trúc sư còn phải làm việc với họa sĩ, nhà điêu khắc, kỹ sư lâm nghiệp...

Khi trình duyệt thiết kế công trình, kiến trúc sư chủ trì, chủ nhiệm đồ án cũng có nhiệm vụ tiếp xúc, thuyết phục và bảo vệ thiết kế trước các cấp lãnh đạo cơ quan chủ quản, cơ quan quản lý chuyên ngành, các cấp lãnh đạo tại địa phương, nơi sẽ xây dựng công trình đó.

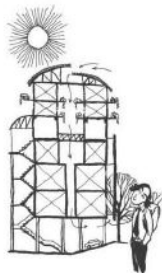
Kiến trúc sư cần có tư chất của một nghệ sĩ, một nhà khoa học - kỹ thuật, một người làm công tác văn hoá - xã hội. Người ta nói nghề kiến trúc là nghề kết hợp khoa học, kỹ thuật và nghệ thuật là vậy.

► BẮC THỦ NGHỀ NGHIỆP KIẾN TRÚC SƯ

► Khoa học - kỹ thuật

Dựng nhà trước hết cần chắc chắn. Do vậy, kiến trúc sư phải thông thạo kỹ thuật xây dựng công trình: có bao nhiêu dạng kết cấu cho ngôi nhà, yêu cầu kỹ thuật của các yếu tố kết cấu tương ứng... Rồi cơ man nào là tiêu chuẩn kỹ thuật, quy trình thực hiện, hệ số áp dụng v.v... Không có tư chất kỹ thuật sẽ không có cơ sở để sáng tạo hình dạng kiến trúc. Bạn còn nhớ những vất vả để có được mái vòm tuyệt đẹp của Opera Sydney trong câu chuyện ở *Hàng ghế số 1* chứ?

Ngày nay, trong xây dựng, người ta chú trọng đến việc tiết kiệm năng lượng. Việc thiết kế các không gian trong nhà thông thoáng, chiếu sáng tự nhiên hay việc “cấy” vào ngôi nhà các thiết bị tạo năng lượng gió,

nắng v.v... là những tiếp cận hiện đại của khoa học và kỹ thuật trong kiến trúc. Nếu bạn không cập nhật, bạn sẽ lạc hậu ngay.

Đó mới chỉ là công trình bình thường. Thiết kế quy hoạch một khu ở, trung tâm thành phố... còn rắc rối, phức tạp và lâu dài hơn nhiều. Kiến trúc sư phải biết tính toán, dự báo cả số lượng dân cư, nhu cầu đi lại và vui chơi giải trí v.v... để có thiết kế hợp lý.

► Văn hoá - nghệ thuật

Kiến trúc sư là người sáng tạo cái đẹp. Anh ta sáng tạo ngôi nhà, tạo ra hình hài đô thị v.v..., giúp người dân nhận ra cái đẹp hiện đại hay truyền thống, đời thường hay thiêng liêng dù họ ở trong nhà hay bước ra phố...

Làm nên cái đẹp đã khó, đẩy cái đẹp

Đài tưởng niệm anh hùng liệt sĩ Tuyên Quang được tạo hình như bông cây đa Tân Trào, với các gân mây, tua rễ cắm vào đất và sắc trắng trên nền lam của khung cảnh, gợi cảm nhận thiêng liêng về những sự kiện, con người, mảnh đất làm nên Việt Nam hôm nay. Không có bê dày vữa hoá, không thể tạo ra được vẻ đẹp thiêng liêng này.

lên thành một giá trị văn hoá quả là gian nan. Chỉ bản lĩnh văn hoá mới tạo ra cá tính nghệ sĩ của kiến trúc sư.

► Kinh tế - xã hội

Kiến trúc sư tạo dựng môi trường hoạt động cho xã hội, môi trường sống cho gia đình và cộng đồng nên đương nhiên phải có kiến thức kinh tế, xã hội.

Nếu bạn vào Thành phố Hồ Chí Minh, bạn sẽ thấy ông viên giải trí, ông viên nước lúc nào cũng đông đúc. Người miền Nam hướng ngoại hơn người miền Bắc. Họ dành nhiều thời gian rảnh cho vui chơi, giải trí hơn. Nếu áp dụng những thiết kế đó cho các khu giải trí ở phía Bắc chưa chắc đã phù hợp.

Kiến trúc sư là vậy đó, có chất kỹ thuật, chất nghệ thuật và luôn bị ràng buộc bởi các yêu cầu kinh tế - xã hội.

Nếu bạn không hiểu người dân đô thị làm việc như thế nào, nghỉ ngơi, sử dụng thời gian rảnh rỗi ra sao, bạn không thể đề xuất các không gian tương thích cho những hoạt động đó.

📖 HÀNG GIẾ SỐ 3

► CÁC LĨNH VỰC CHUYÊN MÔN CỦA KIẾN TRÚC SƯ

Kiến trúc sư thường làm việc ở ba lĩnh vực chuyên môn chính: *quy hoạch xây dựng, thiết kế công trình và thiết kế nội thất.*

► Quy hoạch xây dựng

Kiến trúc sư quy hoạch được đào tạo để tham gia các lĩnh vực như: *quy hoạch vùng, quy hoạch đô thị, thiết kế đô thị và thiết kế cảnh quan.*

* Quy hoạch vùng

Quy hoạch vùng là lĩnh vực lớn và phức tạp, liên quan đến chủ trương, chính sách phát triển kinh tế - xã hội của một vùng, có thể là huyện, tỉnh, hay vùng nhiều tỉnh.

Dựa vào “Quy hoạch tổng thể phát triển kinh tế - xã hội” của vùng được phê duyệt, kiến trúc sư quy hoạch xây dựng hệ thống phân bố dân cư, hệ thống các đô thị chính, khu công nghiệp, nông nghiệp, lâm nghiệp, các khu kinh tế đặc thù... cũng như hệ thống các cơ sở hạ tầng văn hoá xã hội, hạ tầng kỹ thuật...

Tư duy của kiến trúc sư quy hoạch vùng thiên về tư duy hệ thống, tư duy phân tích và dự đoán mà ít chất tạo hình. Họ làm toán, phân tích và tổng hợp tốt hơn là vẽ đẹp. Ở các nước phát triển, người ta chỉ đào tạo kiến trúc sư quy hoạch vùng từ những kiến trúc sư đã có kinh nghiệm thực tế và có tư chất, năng lực thích hợp.

* Quy hoạch đô thị

Nếu bạn là kiến trúc sư quy hoạch đô thị, bạn sẽ là người bố trí, sắp đặt, tổ chức hệ thống không gian đô thị như: nơi ở, nơi làm việc, những hệ thống đường giao thông, bến tàu, bến cảng, sân bay, chỗ vui chơi giải trí, khu văn hoá thể thao, công viên, quảng trường, tượng đài cho thành phố,

Hấp dẫn và lãng mạn nhất trong công việc này là tạo nên thẩm mỹ của đô thị. Không gian và quy mô để bạn kiến tạo thẩm mỹ cho đô thị lớn hơn rất nhiều so với khi làm một ngôi nhà. Làm sao để có một đại lộ đẹp, khu phố đẹp, quảng trường đẹp? Ở đâu là di tích văn hoá, điểm nhấn đô thị, là ký ức của người dân, lãng động của năm tháng...? Bạn phải rèn luyện tất cả những điểm đó để tạo nên một đô thị có hồn, có bản sắc.

thị xã, thị trấn, sao cho tiện dụng và hợp với điều kiện thiên nhiên, địa hình, thời tiết và con người v.v...

Quy hoạch vùng là cấp thiết kế thứ nhất, quy hoạch đô thị là cấp thứ hai, tiếp đến là thiết kế đô thị và thiết kế cảnh quan.

* Thiết kế đô thị và thiết kế cảnh quan

Một quảng trường rộng lớn, một tuyến phố đi bộ, một công viên vui chơi giải trí hay một vườn hoa nơi góc phố v.v... Tất cả đều là đối tượng của chuyên ngành thiết kế cảnh quan, thiết kế đô thị.

Nếu như ở quy hoạch đô thị, việc làm đẹp cho thành phố chỉ là một phần công việc, thì ở thiết kế cảnh quan và thiết kế đô thị, nội dung thẩm mỹ sẽ là chính.

Tư duy của kiến trúc sư lúc này thiên về tạo hình vật thể với tỉ lệ, vật liệu, màu sắc, hướng vận động và ý nghĩa của tất cả các yếu tố vật thể như: hình dáng công trình kiến trúc, khoảng trống, vật liệu nền hè, đường đi bộ, màu hoa, cây xanh, tượng đài, góc nhìn, mặt nước, biển chỉ đường, biển quảng cáo, ca bin điện thoại. Hiểu nôm na là bạn phải thiết kế

Một góc phố đời thường trong phố cổ với mái ngói lỏ xỏ, hè đường lát đá Thanh, một quán cà phê nổi tiếng, nơi không thể quên khi mỗi bạn hữu trong Nam ra Hà Nội... Bạn phải thiết kế cây xanh, nền đường, biển chỉ dẫn, công trình kiến trúc bao quanh... sao cho phù hợp với cuộc sống hiện đại mà không đánh mất những hình ảnh đã thành kỷ ức của Hà Nội, không làm phai mờ màu thời gian tích đọng từ ngàn xưa.

chi tiết cho từng không gian đô thị.

Không chỉ quan tâm tới phần vật thể của cảnh quan, không gian đô thị, bạn cần phải hiểu, nghiên cứu và ghi chép cả các giá trị văn hoá, lịch sử, nếp sống của người dân... rồi hoá thân chúng thành không gian, vật thể hữu hình. Đó là cách mà kiến trúc sư “thổi hồn” vào phố và cảnh trí đô thị.

➤ Thiết kế công trình kiến trúc

Thiết kế công trình kiến trúc là phần việc thu hút đông đảo kiến trúc sư nhất.

Nhà ở, cửa hàng, siêu thị, cơ quan, nhà ga, rạp hát, bảo tàng, thư viện hay trường học... là đối tượng thiết kế của kiến trúc sư công trình.

Cung thiên văn ở Valencia
Kiến trúc sư Santiago Calatrava thiết kế.

Khi thiết kế, kiến trúc sư cần nắm rõ hoạt động của người sử dụng công trình. Họ vẽ ra sơ đồ hoạt động, gọi là *sơ đồ công năng*, và tổ chức các không gian tương ứng với những hoạt động ấy, rồi chọn bộ khung cho các không gian. Có thể là cột và rầm, là tường chịu lực và sàn, hay một kết cấu phức tạp nào đó.

Kiến trúc sư công trình còn phải liên tưởng và vẽ ra mặt đứng của công trình, lựa chọn hình khối, vật liệu xây dựng cho công trình, cũng như hình dung và vẽ ra hình ảnh tương lai của nó. Trong chuyên môn, người ta gọi là *vẽ phối cảnh*.

Cái khó và chứng tỏ tài năng của kiến trúc sư công trình nằm ở Ý TƯỞNG.

Đó có thể là một hình ảnh có nghĩa, như Chùa Một Cột mang hình của một đài sen, Khuê Văn Các là hình ảnh của ngôi sao Khuê tượng trưng cho văn học...

Đó có thể là một quan niệm mới về công năng. Như siêu thị không chỉ là nơi mua hàng mà còn thoả mãn các nhu cầu ăn uống, giải trí, đi dạo... Vậy là phải tạo ra "phố trong nhà".

Chùa Một Cột

Ý tưởng có thể xuất phát từ ý đồ chính trị, văn hoá, kinh tế... Những toà tháp cao hàng trăm mét các nước đang đua nhau xây dựng còn nhằm chứng tỏ sức mạnh, uy quyền của mình.

Ý tưởng kiến trúc đôi khi chỉ là một đề xuất tạo hình độc đáo. Bạn có biết những nhà nghiêng, nhà xoắn, nhà vòm khổng lồ có thể chứa vài sân bóng đá không? Vòm Thiên niên kỷ ở Luân Đôn là một ví dụ.

► **Thiết kế nội thất**

Đây là lĩnh vực cũng đầy đam mê của kiến trúc sư.

Mỗi nội thất có một yêu cầu sắp đặt, bài trí khác nhau, phong cách khác nhau. Nội thất Paris hoa lệ, chín chu, thiên về trang trí.

Nội thất New York có nét đời thường, thực dụng, pha chút “bụi bặm”. Kiến trúc sư nội thất có thẩm cảm tinh tế, khéo tay, tư duy với các đối tượng cụ thể.

Cái đẹp của không gian nội thất gần gũi, dễ đi vào lòng người. Với bộ ghế cổ, sắp đặt, tủ chè, sập gỗ, vài bức tranh Đông Hồ hay tranh sơn mài, gam màu nâu nhạt, trước cửa là hồ sen và Phù Lăng, cái gió đưa gió trên miệng lư, bạn có thể tạo ra một không gian sống rất Việt.

Ngoài kiến thức văn hoá và xã hội, thiết kế nội thất còn đòi hỏi giỏi về mỹ thuật. Chính vì thế mà lĩnh vực này thường có các họa sĩ tham gia.

Về chuyên môn là như vậy, nhưng đã là kiến trúc sư, bạn có khả năng thiết kế tất cả. Vấn đề nằm ở chính năng lực và nhiệt huyết của bạn.

📄 **HÀNG GIẾ SỐ 4**► **CÔNG VIỆC CỦA KIẾN TRÚC SƯ**

Bạn đã biết về các lĩnh vực chuyên môn của kiến trúc sư. Giờ chúng ta sẽ tìm hiểu phần việc cụ thể thuộc từng chuyên môn nhé!

Dựa vào các đơn đặt hàng, các yêu cầu cụ thể, kiến trúc sư vạch đề cương công việc, vẽ ra mô hình không gian, hình khối, màu sắc của công trình. Các nội dung đó được trình bày trên bản vẽ và ghi lại trong đĩa vi tính. Đây là hồ sơ chính để thi công hay quản lý công trình.

Nhiều kiến trúc sư tham gia theo dõi thi công. Công việc này rất bổ ích cho kiến trúc sư, nhất là khi mới ra trường, bởi nó cung cấp kinh nghiệm thực tế và kiểm định hiệu quả thiết kế.

Các kiến trúc sư thuộc văn phòng thiết kế nổi tiếng của Tadao Ando có một công việc bắt buộc. Trước khi khánh thành toà nhà, họ phải đi... lau dọn công trình. Yêu cầu này để các kiến trúc sư vừa gần gũi với công trình, vừa xem lại kết quả thiết kế của mình, đồng thời có một sản phẩm sạch sẽ giao cho khách hàng.

Công tác thiết kế quy hoạch

Bắt đầu công việc, các kiến trúc sư quy hoạch thường phải đi đến các địa phương để nắm hiện trạng xây dựng: hệ thống đường sá, mạng lưới điện nước, các di sản kiến trúc; phân bố dân cư, số lượng và cấu trúc các thành phần dân số; hình thức sống, công việc của người dân địa phương v.v... Khi đi thực địa, các kiến trúc sư thường chụp ảnh, ghi chép và gấp gở các cơ quan, nhân vật quan trọng của địa phương để trao đổi, lấy ý kiến.

Sau đó họ vạch ra đề cương công việc, còn gọi là "*Nhiệm vụ thiết kế quy hoạch*". Sau khi "*Nhiệm vụ thiết kế quy hoạch*" được phê duyệt, các kiến trúc sư bắt tay vào thiết kế. Phần việc này là vẽ ra các hình mẫu đô thị, hình mẫu không gian đường phố, công viên hay quảng trường v.v...

Khó nhất của công tác thiết kế là tìm ra ý tưởng của đồ án. Khi đã có ý tưởng, các kiến trúc sư bắt tay vào vẽ các mặt bằng, mặt đứng và phối cảnh, là các phương tiện thể hiện hình mẫu đô thị, không gian đô thị. Ngày nay, công

đoạn này được vi tính hoá, nhưng trước khi vào máy, kiến trúc sư vẫn thường vẽ tay. Sau đó họ hoàn thành hồ sơ thiết kế và bảo vệ trước các cơ quan chức năng, lãnh đạo, chủ đầu tư. Trách nhiệm bảo vệ thiết kế thuộc về kiến trúc sư chủ trì, chủ nhiệm đồ án, đòi hỏi phải có kiến thức tổng hợp, cách trình bày vấn đề rõ ràng, lưu loát và hấp dẫn, có tính thuyết phục. Một chút hùng biện là điều thường thấy ở những kiến trúc sư này.

Do độ rộng và phức tạp của đồ án, các kiến trúc sư quy hoạch thường làm việc theo nhóm.

► Thiết kế kiến trúc công trình

Nếu thiết kế quy hoạch cần nhiều lao động tập thể thì thiết kế công trình dễ cao năng lực cá nhân. Hình thức kiến trúc phản ánh rõ tính cách, năng lực và “gu” thẩm mỹ của tác giả.

Dù ở quy mô nhỏ hơn, thiết kế công trình cũng qua các bước tương tự như thiết kế quy hoạch: đi thực địa, vạch đề cương công việc, phác thảo tìm ý, vẽ hình mẫu các không gian chức năng, xác định hệ kết cấu, làm việc với các kỹ sư, hoàn thành hồ sơ thiết kế và đi bảo vệ trước các bên liên quan.

Khi công trình đã được phê duyệt và bước vào giai đoạn thi công, kiến trúc sư công trình còn phải đi kiểm tra tại công trường xem bên thi công có làm đúng thiết kế không. Công việc này được gọi là giám sát tác giả.

Tìm ý và tạo hình tác phẩm là giai đoạn khó và lâu dài. Nhiều khi phải mất đến 2/3 thời gian mới có ý đồ thiết kế. Vậy là phần thời gian còn lại, kiến trúc sư phải “mở hết tốc độ”. Trong nghề gọi là “lọt” đồ án.

Thiết kế kiến trúc có cái “say” của kẻ dẫn thân. Quên ăn và thức khuya, thức qua đêm là chuyện thường. Bù lại, khi tác phẩm đã hoàn thành, công trình đã được dựng lên đúng như thiết kế, kiến trúc sư thường chiêm nghiệm, suy ngẫm về hiệu quả không gian, màu sắc hay hình khối. Đó là hạnh phúc lớn của người làm kiến trúc. Vì thế mà người ta gọi công trình kiến trúc là “con đẻ” của kiến trúc sư.

► Thiết kế nội thất

Thiết kế nội thất là trang trí bên trong công trình; thiết kế, lựa chọn và bố trí các thiết bị trong nhà như: bàn ghế, giường tủ, đèn hay trang trí tường, sàn, trần nhà. Nói cách khác, nhiệm vụ của kiến trúc sư lúc này là tạo ra môi trường sống tối ưu trong không gian kiến trúc.

Hai không gian giống nhau về kích thước và hình dáng nhưng nội thất khác

Kiến trúc sư nội thất tài giỏi thường rất hiểu tâm lý chủ nhà. Họ hỏi chuyện, gợi ý và tìm hiểu sở thích chủ nhà để tìm ra hình thức không gian nội thất, vật liệu thích hợp, màu sắc và vật dụng độc đáo.

nhau sẽ cho ta những cảm giác sống khác nhau. Cái chật chội hay rộng thoáng, cái sang trọng thanh nhã hay diêm dúa trường giả, cái mộc mạc hay hào hoa... Tất cả đều được tạo ra từ tài năng của kiến trúc sư nội thất.

Kiến trúc sư quy hoạch nếu may mắn có thể thấy tác phẩm của mình sau 5 - 10 năm, thường thì bị thay đổi, bổ sung so với nguyên bản. Kiến trúc sư công trình có thể thấy tác

phẩm sau vài tháng hoặc vài năm. Còn kiến trúc sư nội thất thì nhanh hơn: vài ngày hay một tháng, vài năm tùy quy mô công trình.

Ghế Le Corbusier

Kiến trúc sư nội thất thường có xưởng chế tác riêng. Mẫu mã làm ngay trong xưởng.

Kiến trúc sư nội thất cũng thường là những nhà thiết kế.

Ghế Mario Botta

Nhiều kiến trúc sư nổi tiếng đã sáng tạo những chiếc ghế rất độc đáo như ghế Le Corbusier, ghế Mies van der Rohe, ghế Mario Botta, ghế của vợ chồng Charles - Ray Eames v.v...

► Thiết kế cảnh quan

Các nước Âu - Mỹ đào tạo cả kiến trúc sư cảnh quan: thiết kế cảnh quan phong cảnh, cảnh quan đô thị hay cảnh quan chuyên biệt.

Điểm khác biệt của thiết kế cảnh quan là đối tượng và tư duy tạo hình. Cái đẹp tạo hình của cảnh quan thể hiện ở quy mô rộng, trong thế vận động.

Các điểm nhấn trong đô thị, các góc nhìn, các chuỗi hình ảnh và không gian kế tiếp nhau, các hình khối tổng thể, thảm cỏ, mặt nước, bầu trời, nền đường hay cầu vượt... đều được đưa vào bộ nhớ và suy nghĩ của kiến trúc sư thiết kế cảnh quan. Họ chính là những kiến trúc sư "nội thất" của đô thị, của môi trường sống.

So với thiết kế quy hoạch, thiết kế cảnh quan nhiều chi tiết, ít tính hệ thống, nhiều tính tạo hình. Cảnh quan thường không có giới hạn

hình ảnh cụ thể, hay pha lẫn hình ảnh xung quanh ngoài phạm vi thiết kế nên kiến trúc sư phải tích hợp nhiều hình ảnh để những gì mình tạo ra hoà nhập hay nổi bật trong khung cảnh hiện có. Bên cạnh việc sắp xếp các yếu tố tạo hình cảnh quan, kiến trúc sư cũng cần có kiến thức sinh thái, thực vật học để thiết kế của mình phù hợp với môi trường thiên nhiên.

Ngoài mặt bằng, mặt cắt, kiến trúc sư phải vẽ rất nhiều phối cảnh để hình dung mô hình cảnh quan. Nếu làm mô hình 3D trên máy tính hay làm được “phim” thì rất tuyệt.

► Những công việc khác

Ngoài công việc chính là thiết kế, nhiều kiến trúc sư còn tham gia quản lý, giảng dạy, giám sát thi công... Với tư chất thiết kế, sáng tạo, họ cũng là những nhà thiết kế thời trang, thiết kế bao bì, đồ họa đa phương tiện, nhà điêu khắc. Được đào tạo kiến thức kỹ thuật và nghệ thuật, kiến trúc sư cũng có thể là nhà nghiên cứu văn hoá, nghệ thuật, nghiên cứu khoa học kỹ thuật.

📄 HÀNG GIẾ SỐ 5

► KIẾN TRÚC SƯ LÀM VIỆC Ở ĐÂU ?

► Văn phòng tư vấn, xưởng thiết kế

Văn phòng tư vấn và xưởng thiết kế là nơi làm việc chính của kiến trúc sư. Có các văn phòng tư vấn, xưởng thiết kế thuộc doanh nghiệp nhà nước như các công ty tư vấn thuộc các Bộ, các viện.

Bạn cũng có thể làm việc tại các văn phòng tư nhân hay văn phòng của các công ty xây dựng. Sau một vài năm kinh nghiệm, khi có điều kiện, nhiều kiến trúc sư tự mình lập văn phòng thiết kế, tư vấn kiến trúc, xây dựng.

Do đặc thù tổ chức và cơ chế hoạt động nên kiến trúc sư

Trên tường văn phòng kiến trúc sư thường có panô căng bản vẽ, phối cảnh minh họa công trình, các mô hình nhà bằng bìa, gỗ hay thủy tinh, nhựa trong suốt... Văn phòng tư vấn thiết kế cũng tùy ý đồ kinh doanh mà bày biện. Nhiều khi, hình thức văn phòng trở thành mô hình trực quan, cụ thể để bạn tham khảo.

trẻ về các văn phòng tư vấn, xưởng thiết kế thuộc doanh nghiệp nhà nước thường rất lâu mới được chủ trì một công trình kiến trúc hay quy hoạch.

Trong khi đó, ở các văn phòng của những công ty, doanh nghiệp tư nhân, một phần do thiếu chuyên gia, một phần muốn để giới trẻ chủ động phát huy năng lực, các kiến trúc sư trẻ dễ có cơ hội được chủ trì kiến trúc - quy hoạch, thể hiện khả năng của mình.

Ngày nay, máy tính đã trở thành công cụ chính của kiến trúc sư. Tuy nhiên, bút chì, bút

màu, giấy can, giấy vẽ vẫn không bao giờ thiếu trong văn phòng tư vấn thiết kế. Máy tính của kiến trúc sư dùng để làm đồ họa nên thường đòi hỏi loại mạnh hơn, dung lượng và tốc độ lớn hơn, đặc biệt là máy tính dùng cho thiết kế quy hoạch.

► Ngoài văn phòng tư vấn thiết kế

Tuy nhiên, bạn đừng nghĩ rằng trở thành kiến trúc sư là chỉ bó mình trong văn phòng tư vấn, xưởng thiết kế nhé!

Ngoài văn phòng, kiến trúc sư còn làm việc ở công trường. Tại đó, cũng như mọi kỹ sư khác, kiến trúc sư sẽ có một căn phòng tạm, một chiếc bàn, bộ máy tính, thước đo và chiếc mũ bảo hiểm.

Trong thời gian đi khảo sát thực tế hay nghiên cứu diễn dã, kiến trúc sư cũng làm việc ngoài văn phòng. Lúc này, bạn sẽ ở khách sạn, nhà nghỉ. Hành trang của bạn nên đơn giản, gọn nhẹ, nhưng ít nhất bạn cũng phải có một chiếc túi để mang máy ảnh, máy tính và các công cụ cần thiết khác.

HÀNG GHẾ SỐ 6

➤ BẠN CÓ NÊN CHỌN NGHỀ KIẾN TRÚC ?

➤ Cơ hội nghề nghiệp

Ngày nay, cơ hội để kiến trúc sư làm việc và phát triển tài năng rất lớn. Dù ở thành phố hay nông thôn, cao nguyên hay hải đảo, nếu có tài, bạn đều có thể kiếm được việc làm.

Nghề kiến trúc đa dạng, rộng khắp, nhiều đỉnh cao trong nền văn minh nhân loại. Có thể hôm nay bạn là học sinh phổ thông, vài năm nữa bạn sẽ là kiến trúc sư và vài chục năm sau, mọi người trên thế giới sẽ biết đến tên bạn - tác giả của một công trình kiến trúc lớn được xây trên mặt đất, dưới đáy biển hay xa tít trong vũ trụ.

Chúng ta có quyền tin vào điều đó!

➤ Môi trường hoạt động

Kiến trúc sư làm việc trong các xưởng thiết kế, văn phòng tư vấn thiết kế khá tiện nghi. Đôi khi, họ đi thực địa, giám sát thi công... Những việc này vất vả hơn nhưng đem lại sự thích thú khác.

Do đặc thù nghề nghiệp, kiến trúc sư dễ trở thành nhà hoạt động xã hội. Nếu bạn là thành viên của những phong trào như “Đền ơn đáp nghĩa, xây nhà tình thương”, “1.000 trường học cho thiếu niên vùng sâu vùng xa” v.v..., bạn đã thực sự là con người xã hội.

Là nghề giao thoa của nghệ thuật - kỹ thuật - kinh tế - xã hội, kiến trúc sư còn là nghệ sĩ. Le Corbusier, Frank Gehry, V. Tatlin, Santiago Calatrava... đều là những kiến trúc sư - nhà điêu khắc lấy lòng.

Kiến trúc sư cũng là những nhà khoa học kỹ thuật bởi khoa học và công nghệ chính là công cụ ruột của nghề. Frank Lloyd Wright, Tadao Ando rất tự hào vì những công trình của mình xây trên đất Nhật Bản đã qua được các trận động đất cấp 5, cấp 7 độ Richter.

➤ Những thách thức, hạn chế và ràng buộc với kiến trúc sư

1. Phải làm việc với nhiều chuyên gia thuộc các lĩnh vực khác nhau, bạn phải thông thạo và am hiểu công việc của mình để điều khiển và nối kết các vấn đề, bảo vệ thông suốt đồ

án trước hội đồng với tư cách kiến trúc sư chủ trì. Đó là thách thức lớn thứ nhất.

Kiến trúc là một cuộc chạy marathon, phải 30 năm sau anh mới bộ lộ được mình.

Kiến trúc sư Thom Mayne,
(Giải thưởng kiến trúc Pritzker 2005)

2. Với bản thân, bạn phải tự vượt qua mọi cái dễ dãi, thông lệ nếu muốn khẳng định mình. Hàng năm nước ta có hàng nghìn kiến trúc sư tốt nghiệp các trường đại học. Có được một vị trí, tiếng nói chuyên môn trong giới là điều không dễ. Nhà thơ, họa sĩ có thể xuất thần sáng tác bài thơ hay, bức tranh đẹp. Kiến trúc sư nếu có phút giây thăng hoa đó, chỉ mới

là phác thảo. Từ đây đến khi tác phẩm kiến trúc hoàn thành phải đo bằng năm tháng. Vất vả, dẻo dai và kiên trì lắm mới đến đích. Đó là thách thức lớn thứ hai.

3. Đối với xã hội, ngoài trách nhiệm công dân, bạn phải là người hướng dẫn thẩm mỹ kiến trúc chứ không được làm người xu thời. Chỉ cần chiếu theo ông chủ, nhà đầu tư hay thị hiếu trường giả của một lớp người nào đó, bạn sẽ mau chóng có công việc, mau chóng có tiền, nhưng cũng tự đánh mất mình luôn. Cái ranh giới này mỏng manh và dễ nguy hiểm lắm. Đây là thách thức nghề nghiệp lớn nhất của kiến trúc sư.

4. Tác phẩm kiến trúc tổng hòa nhiều mối quan hệ, từ kinh tế đến nhu cầu xã hội, từ kỹ thuật đến nghệ thuật và thường được bày ra trước công chúng. Công trình xấu đẹp thế nào mọi người đều biết cả. Bạn phải có bản lĩnh và trách nhiệm của một kiến trúc sư chân chính để luôn hành diện với kiến trúc của mình, để người sử dụng hài lòng với không gian kiến trúc và không làm phí tiền xây dựng của nhà đầu tư. Đó có lẽ là ràng buộc lớn nhất của kiến trúc sư.

► **Những lý do để bạn chọn nghề kiến trúc**

* Xã hội càng phát triển thì nhu cầu kiến trúc càng lớn và đa dạng, cơ hội để kiến trúc sư có việc làm càng nhiều.

* Nghề kiến trúc sư dễ bộc lộ năng lực cá nhân, giúp bạn sớm khẳng định mình. Có nhiều sinh viên đã đạt được giải thưởng quốc tế về kiến trúc. Các bạn hoàn toàn có thể làm được điều ấy nếu mạnh dạn, nỗ lực và tự tin.

* Kiến trúc dung hợp nhiều lĩnh vực khoa học - kỹ thuật, kinh tế - xã hội và nghệ thuật. Đó là môi trường thuận lợi để mở rộng kiến thức, cũng là nghề có nhiều rung động tình cảm, đi được vào tận cùng của bản năng sáng tạo.

* Kiến trúc cho bạn khả năng tổ chức môi trường sống của bạn, của gia đình bạn với chất lượng cao: tiện dụng, hợp lý và đẹp.

► **Một số tố chất cần thiết trong nghề kiến trúc**

1. **Năng khiếu là điều kiện đầu tiên cần có.** Muốn vào học tại trường kiến trúc, bạn phải trải qua môn thi năng khiếu là môn vẽ. Trước đây chỉ thi vẽ tĩnh vật, bây giờ thêm thi năng khiếu tổ hợp thẩm mỹ. Năng khiếu mỹ thuật của sinh viên kiến trúc không yêu cầu cao như sinh viên mỹ thuật hay mỹ thuật công nghiệp và cũng rất khác hai ngành đó. Năng lực tư duy thẩm mỹ trong không gian, nhận thức và tạo dựng cái đẹp quan trọng hơn là năng lực vẽ. Tuy vậy, nếu bạn không biết vẽ thì sẽ rất khó học kiến trúc bởi vẽ là phương tiện chủ yếu để thể hiện tác phẩm kiến trúc.

2. **Có năng khiếu vẽ và học lực khá trở lên** với các môn tự nhiên là bạn có thể học kiến trúc. Đây là một ngành được ưa chuộng, được nhiều bạn trẻ chọn học và cũng có một chút "hạnh diện" với chúng bạn đấy. Nhưng *chỉ có lòng say mê nghề mới đưa bạn đến với đỉnh cao kiến trúc.*

3. Bạn có khả năng tự đọc và tự học. Kiến trúc là một nghề mà bạn không thể chỉ học ở trường. Có không ít câu chuyện về những kiến trúc sư tài ba như Frank Lloyd Wright, Tadao Ando... chưa từng tới trường kiến trúc, dù chỉ một giờ. Thành công của họ chính là kết quả của sự nỗ lực vươn lên và tự học hỏi tuyệt vời.

4. Giới tính cũng là một điểm đáng lưu ý khi bạn chọn nghề kiến trúc. Trên thế giới, rất ít kiến trúc sư nữ nổi tiếng so với kiến trúc sư nam. Trong các trường kiến trúc, số sinh viên nữ ít hơn rất nhiều so với sinh viên nam. Những đòi hỏi về năng khiếu vẽ, năng lực tư duy trừu tượng và đặc biệt là phải thức đêm nhiều khiến ít bạn gái học kiến trúc.

Tuy nhiên, nếu bạn là nữ mà “trót” say mê nghề kiến trúc, trở ngại trên không phải là không thể vượt qua. Năm 2004, kiến trúc sư nữ Zaha Hadid được trao tặng giải thưởng kiến trúc Pritzker. Bà là người phụ nữ duy nhất cho đến nay được giải thưởng này. Và người tiếp theo tại sao lại không phải là bạn, bạn gái say mê kiến trúc?

HÀNG GHẾ SỐ 7

➤ HỌC NGÀNH KIẾN TRÚC Ở ĐÂU ?

Khảo khát sáng tạo, đam mê hình khối, hào hứng tạo dựng những công trình, nghề kiến trúc đang thực sự hấp dẫn bạn?

Muốn trở thành kiến trúc sư, bạn sẽ học ở đâu đây?

Có uy tín nhất là *Trường Đại học Kiến trúc Hà Nội, Khoa Kiến trúc Trường Đại học Xây dựng Hà Nội, Trường Đại học Kiến trúc Thành phố Hồ Chí Minh*. Đây là 3 cơ sở đào tạo kiến trúc sư lớn và có tiếng.

Ngoài ra, ở một số trường đại học dân lập Hà Nội cũng có khoa kiến trúc như *Trường Đại học Dân lập Đông Đô, Trường Đại học Dân lập Phương Đông, Viện Đại học Mở*. Ở Thành phố Hồ Chí Minh có *Khoa Kiến trúc Trường Đại học Dân lập Văn Lang, Trường Đại học Dân lập Hồng Bàng*. Ở Huế và Đà Nẵng cũng có khoa đào tạo kiến trúc sư.

(Bạn hãy tham khảo địa chỉ đào tạo cụ thể tại *Hàng ghế số 9* - *Bạn muốn biết*).

Nếu bạn có điều kiện và dự định du học về kiến trúc tại nước ngoài, cơ hội của bạn càng phong phú hơn.

Trước đây, kiến trúc sư Việt Nam chủ yếu được đào tạo tại các nước Đông Âu, Cu Ba và Liên Xô.

Còn hiện nay, bạn có thể chọn học kiến trúc ở bất kỳ nơi nào, kể cả Mỹ và các nước Tây Âu. Ngoài Cộng hòa Liên bang Nga và các nước Đông Âu, kiến trúc sư Việt Nam thường học ở Cộng hòa Liên bang Đức, Cộng hòa Pháp, Vương quốc Anh, Thụy Điển, Hà Lan, Bỉ, Italia hay ở Mỹ, Nhật Bản, Ôxtrâyliya, Niu Dilân... Tại đó, bạn sẽ được tiếp xúc với những "cái nôi" đào tạo kiến trúc tầm cỡ thế giới.

Nếu bạn không thích đi xa nhà và khả năng tài chính còn hạn chế, bạn có thể học theo cách của nhiều bạn sinh viên gần đây, tới du học ở các nước châu Á như Xingapo, Thái Lan... Đào tạo kiến trúc ở những nước này cũng rất phát triển.

HÀNG GHẾ SỐ 8

BẠN QUYẾT ĐỊNH

Hàng ghế số 8 chào mừng bạn, kiến trúc sư tài năng tương lai. Nếu bạn đã quyết định lựa chọn con đường kiến trúc, bạn nên chuẩn bị và tự học kiến trúc từ bây giờ. Thường nếu muốn thi vào trường, khoa kiến trúc, bạn phải tìm lớp học vẽ, ít nhất là 2 năm trước khi thi đại học.

Hãy tìm đọc các sách giới thiệu về kiến trúc, các công trình kiến trúc và các kiến trúc sư nổi tiếng. Bộ sách "*Nghệ thuật kiến trúc*" của Nhà xuất bản Kim Đồng đã có trong tủ sách của bạn chưa? Những cuốn sách này cung cấp kiến thức phổ thông, rất hay mà lại dễ hiểu nữa.

Và đừng quên tìm kiếm, phát hiện cái đẹp xung quanh ta. Ghi chép, chụp ảnh hay vẽ lại những gì bạn thích. Sắp xếp góc học tập của mình sạch, gọn, hợp lý và đẹp. Cái đẹp, gọn, sạch và hợp lý luôn là tiêu chí của kiến trúc sư đấy.

Theo quan niệm phương Đông và phương Tây, số 8 tượng trưng cho sự nỗ lực và thành công. Chúc bạn may mắn!

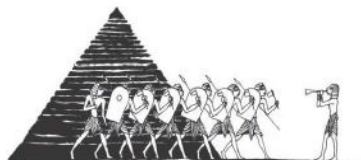
HÀNG GHÉ SỐ 9

BẠN MUỐN BIẾT

Lược sử kiến trúc

Ngày xưa...

Con người dựng nên những công trình kiến trúc làm chỗ ở: những ngôi nhà, cung điện, lâu đài hay cả một thành phố. Để vinh danh chiến công hay các bậc anh hùng, người ta xây tượng đài, đền thờ. Để gửi gắm đức tin, họ xây đền miếu, đình chùa... Để sinh hoạt cộng đồng, con người có nhà hát, quảng trường, công viên hay phố, chợ... Vua chúa tin rằng có cuộc sống thứ hai sau khi băng hà nên các pharaoh xây kim tự tháp ở Ai Cập cổ đại, các vua nhà Nguyễn xây dựng lăng tẩm ở Cố đô Huế.

Người Hy Lạp cổ đại dựng đền thờ để tôn vinh các vị thần bảo hộ thành phố của mình. Người La Mã xây dựng những đấu trường khổng lồ, nhà tắm công cộng nguy nga và sang trọng để vui chơi, giải trí. Người Trung Quốc nổi tiếng với Vạn Lý Trường Thành và các thành trì cổ để bảo vệ chủ quyền thời loạn lạc chiến chinh. Nhiều nước châu Âu vẫn còn nguyên các lâu đài, pháo đài, thành phố, quảng trường và đường phố trung cổ như những dấu tích của thời hình thành các tiểu vương quốc độc lập, thương mại phát triển.

Và rồi các công trình kiến trúc đó tồn tại mãi với thời gian như những biến niên sử bằng đá, bằng gạch hay gỗ. Người ta nói *"kiến trúc là bản nhạc cầm làm rung động lòng người hàng thế kỷ"* có lẽ là vậy.

Để lưu danh, học tập và quảng bá, người ta gắn chúng với tên của một địa danh, một vị vua, một vị thần hay một đấng thánh linh. Kim tự tháp Cheops được đặt theo tên pharaoh Khufu (Cheops) thời Ai Cập (năm 2500-2465 TCN). Đền thờ lớn Thanjavur theo tên một thành phố cổ ở Ấn Độ. Còn tác giả đích thực của

chúng, các kiến trúc sư, những người tạo ra hình hài, khối tích, quy mô hay sắc màu cho công trình kiến trúc thì hầu như không ai biết đến. Ngày xưa, kiến trúc sư thường vô danh hay buộc phải vô danh như vậy.

Những kiến trúc sư cổ đại được biết đến nhiều nhất là Hyppodamus ở Miletus, nhà quy hoạch đô thị, tác giả của đô thị cổ đại Hy Lạp Ionian, hai kiến trúc sư Ictinus và Callicrates - tác giả ngôi đền Parthenon nổi tiếng ở Athena, Hy Lạp. Học thuyết và phương pháp quy hoạch của Hyppodamus ảnh hưởng đến hầu hết các đô thị châu Âu cổ đại và cận đại. Đền Parthenon là một khuôn thước mẫu mực về tỉ lệ và nhịp điệu trong kiến trúc phương Tây. Hình ảnh ngôi đền được dùng để tạo thành biểu tượng của UNESCO, tổ chức văn hoá, khoa học và giáo dục của Liên Hợp Quốc.

Và bây giờ...

Kiến trúc sư không chỉ sáng tạo hình hài, vóc dáng và sắc màu mà cả hồn vía và cuộc sống cho công trình. Nhà hát ca kịch Opera Sydney là niềm tự hào và biểu tượng của

Ôxtrâyliá. Cuối thế kỷ XIX, người Pháp có tháp Eiffel như một biểu tượng của nền văn minh nước Pháp và khát vọng chiếm lĩnh độ cao của con người. Cuối thế kỷ XX, người Malaysia ngẩng cao đầu nhìn toà tháp đôi Petronas thuộc loại cao nhất thế giới...

► Kiến trúc sư trong sổ tay của bạn - Họ đã thành công như thế nào?

Nếu bạn say mê kiến trúc, hẳn bạn từng nghe nói tới những kiến trúc sư thiên tài dưới đây. Họ đến với kiến trúc từ rất nhiều con đường khác nhau, ở những thời đại khác nhau, với những quan niệm, phong cách rất khác nhau. Những kiến trúc sư được biết đến nhiều nhất là:

Hyppodamus: quy hoạch gia cổ đại Hy Lạp, người đưa ra mạng ô vuông cho tổ chức quy hoạch đô thị.

Ictinus và Callicrates: kiến trúc sư Hy Lạp, tác giả của ngôi đền Parthenon, hình ảnh được UNESCO chọn làm biểu tượng.

Vitruvius: nhà lý luận và lịch sử kiến trúc cổ đại, người La Mã.

Andrea Palacio: kiến trúc sư, nhà lý luận thẩm mỹ kiến trúc kinh điển, đưa ra nhiều “khuôn vàng thước ngọc” cho kiến trúc cổ điển châu Âu.

Ebenezer Howard: quy hoạch gia người Anh, đề xuất mô hình Thành phố vườn (Garden city) còn ảnh hưởng đến ngày nay.

Soria Y Mata: quy hoạch gia người Tây Ban Nha, đề xuất mô hình Thành phố tuyến (Linear city), ảnh hưởng nhiều đến các thành phố đương đại.

Le Corbusier (Pháp), Walter Gropius, Mies Van der Rohe (Đức), Frank Lloyd Wright (Mỹ) được coi là bốn kiến trúc sư bậc thầy của thế kỷ XX.

Giờ chúng ta hãy khám phá bí quyết thành công của một số kiến trúc sư nổi tiếng nhé.

Kỹ sư người Pháp Gustave Eiffel (1832-1923) khi thiết kế tháp cao 300m ở Triển lãm quốc tế Paris 1889 đã bị hầu hết các nhà văn hoá, nhà hoạt động xã hội của Paris phản đối dữ dội, trong đó có nhà văn Maupassant, Zola, Sully-Prudomme. Nhưng ông đã thắng, ngọn tháp bây giờ mang tên ông: tháp Eiffel, và là biểu tượng của nước Pháp.

Frank Lloyd Wright (1869-1959) có thể coi là kiến trúc sư vĩ đại nhất thế hệ của ông ở Mỹ. Ông là cha đẻ của trường phái “Kiến trúc hữu cơ”, hoà quyện công trình kiến trúc và thiên nhiên. Tư tưởng kiến trúc của ông đến nay vẫn còn nguyên giá trị.

Kiến trúc sư người Đức Walter Gropius (1883-1969) là người sáng lập Trường kiến trúc Weimar với mô hình đào tạo kết hợp giữa nghệ thuật và kỹ thuật, giữa giảng đường và công xưởng, giữa xã hội và nhà trường v.v... Ngoài kiến trúc, thiết kế thời trang, thiết kế công nghiệp, thiết kế nội thất, thiết kế dàn dựng sân khấu, thiết kế đồ họa... là những ngành đầu tiên trên thế giới được đào tạo chính quy tại đây. Mô hình đào tạo ấy sau này được áp dụng trong

hầu hết chương trình đào tạo kiến trúc sư của các trường kiến trúc quốc tế.

Le Corbusier (1887-1965), kiến trúc sư người Pháp gốc Thụy Sĩ, tiền bối của kiến trúc công năng - kiến trúc lấy cái hợp lý của tổ chức không gian và sử dụng làm đầu. Ông cũng là nhà lý luận kiến trúc, người đề ra nhiều quan điểm kiến trúc hiện đại được chấp nhận rộng rãi và ảnh hưởng đến nhiều thế hệ kiến trúc sư, như thành phố có bốn chức năng chính: ở, làm việc, đi lại và giải trí. Cũng như Frank Lloyd Wright, Le Corbusier không học hết chương trình đào tạo mà tự học là chủ yếu. Ông đã thực hiện một chuyến du lịch hầu hết các nước châu Âu để vẽ và ghi chép về các công trình nổi tiếng, học hỏi và suy ngẫm về nghệ thuật.

Tadao Ando (1941), kiến trúc sư Nhật Bản, được đánh giá là kết hợp thâm nhuần văn hoá Đông - Tây trong kiến trúc. Năm 1995, ông được trao Giải thưởng kiến trúc Pritzker (giải thưởng cao quý tương đương giải Oscar trong điện ảnh). Tadao Ando chưa bao giờ đến trường kiến trúc để học, dầu chỉ một giờ. Theo

gương Le Corbusier, ông tự học chủ yếu bằng tham quan, ghi chép, đọc sách, phân tích và nghiền ngẫm.

Thom Mayne (1943), kiến trúc sư người Mỹ được giải thưởng Pritzker 2005, từng bị trường Harvard đuổi việc vì những đề xuất táo bạo, phi chính thống. Sau nhiều năm thất nghiệp, ông cùng đồng nghiệp tự lập ra trường kiến trúc không chính thống Nam California để tồn tại. Phải 30 năm sau, Thom Mayne mới được công nhận ở tầm quốc tế. Kiến trúc của ông được coi là Mỹ nhất trong kiến trúc Mỹ thời hiện đại.

► Những đỉnh cao kiến trúc

Hai năm một lần, Hội Kiến trúc sư Việt Nam, Bộ Xây dựng và Bộ Văn hoá - Thông tin tổ chức *Giải thưởng kiến trúc*. Kiến trúc sư được *Giải thưởng kiến trúc* là một niềm vinh dự lớn, cũng là cơ hội khẳng định năng lực sáng tác của mình.

Ngoài ra, các tạp chí kiến trúc - quy hoạch - xây dựng như *Tạp chí Kiến trúc* của Hội Kiến trúc sư Việt Nam, kết hợp với các tổ chức và

nhà tài trợ khác cũng tổ chức các cuộc thi chuyên đề. Đó cũng là dịp để kiến trúc sư học hỏi, thử thách năng lực sáng tác.

Hiệp hội Kiến trúc sư quốc tế (UIA) thường xuyên tổ chức các cuộc thi cho sinh viên kiến trúc và kiến trúc sư trẻ. Ngoài ra, còn có nhiều cuộc thi quốc tế khác. Kiến trúc sư Việt Nam đã đạt nhiều giải thưởng quốc tế rồi đấy. Đó là những đỉnh cao bạn có thể hướng đến và chiếm lĩnh.

Hàng năm, Hội Kiến trúc sư các nước đều trao giải thưởng kiến trúc cho các công trình và kiến trúc sư tiêu biểu. Danh giá nhất là *Giải thưởng Kiến trúc Pritzker* (Mỹ), *Giải thưởng của Hội Kiến trúc sư Hoàng gia Anh*.

► **Một số địa chỉ trong sổ tay của bạn**

Bộ Xây dựng

37 Lê Đại Hành, Hà Nội

Trường ĐH Kiến trúc Hà Nội

Đường Nguyễn Trãi, Thanh Xuân, Hà Nội

Khoa Kiến trúc, Trường ĐH Xây dựng

55 đường Giải Phóng, Hà Nội

Trường ĐH Kiến trúc TP. Hồ Chí Minh

196 đường Pasteur, TP. Hồ Chí Minh

Khoa Kiến trúc, Trường ĐHDL Đồng Độ

Số 10 Chương Dương Độ, Hà Nội

Khoa Kiến trúc, Trường ĐHDL Phương Đông

201B Trung Kính, Nhân Hòa, Hà Nội

Khoa Tạo dáng công nghiệp, Viện ĐH Mở

85 Lương Định Của, phường Bách Khoa,

Hai Bà Trưng, Hà Nội

Khoa kiến trúc - Xây dựng, Trường ĐHDL

Văn Lang

45 Nguyễn Khắc Nhu, Q.1, TP. Hồ Chí Minh

Khoa Kiến trúc, Trường ĐH Khoa học Huế

Số 27 Nguyễn Huệ, TP. Huế

Viện nghiên cứu Kiến trúc

389 Đội Cấn, Ba Đình, Hà Nội

Hội Kiến trúc sư Việt Nam

23 Đinh Tiên Hoàng, Hoàn Kiếm, Hà Nội

Hội Kiến trúc sư TP. Hồ Chí Minh

88 Mạc Đĩnh Chi, Q. 1, TP. Hồ Chí Minh

► **Các tổ chức nghề nghiệp của kiến trúc sư**

Hầu hết các tỉnh trong nước đều có Hội Kiến trúc sư địa phương. Các đơn vị tư vấn lớn như *Công ty tư vấn xây dựng dân dụng, Công ty tư vấn xây dựng công nghiệp, hay Viện Quy hoạch Đô thị - Nông thôn, Viện Nghiên cứu Kiến trúc, Viện Bảo tồn di tích*, các trường đại học có đào tạo kiến trúc sư đều có hội kiến trúc sư của mình. *Hội Kiến trúc sư Việt Nam* là cơ quan Trung ương của các hội kiến trúc sư, là thành viên của *Hội Liên hiệp Văn học Nghệ thuật Việt Nam, Hiệp hội Kiến trúc sư quốc tế (UIA)*.

Ngoài ra, kiến trúc sư còn tham gia *Hội Quy hoạch và Phát triển đô thị, Tổng hội Xây dựng...*

► **Một số tạp chí kiến trúc - xây dựng*** **Tạp chí trong nước**

Tạp chí Kiến trúc của Hội Kiến trúc sư Việt Nam.

23 Đinh Tiên Hoàng, Hà Nội

Tạp chí Kiến trúc Nhà Đẹp, phụ trương của *Tạp chí Kiến trúc*.

49 Đặng Dung, Q.1, TP. Hồ Chí Minh

Tạp chí Kiến trúc Việt Nam của Viện Nghiên cứu Kiến trúc
389 Đội Cấn, Hà Nội

Tạp chí Quy hoạch Xây dựng của Viện Quy hoạch Đô thị và Nông thôn
37 Lê Đại Hành, Hà Nội

Tạp chí Xây dựng, Báo Xây dựng của Bộ Xây dựng
37 Lê Đại Hành, Hà Nội

Tạp chí Người Xây dựng của Tổng Hội Xây dựng Việt Nam

* **Tạp chí nước ngoài**

Architectural Record - tạp chí kiến trúc Mỹ, tiếng Anh

Architecture ASIA - tạp chí của Hội Kiến trúc sư châu Á, tiếng Anh

Techniques & Architecture - tạp chí kiến trúc của Pháp, tiếng Pháp

CREE - tạp chí nội thất, tiếng Pháp

URBANISME - tạp chí quy hoạch của Pháp

.....

GỐC CHIA SẼ

Với cuốn cẩm nang nhỏ nhỏ này trong tay, các bạn đã hiểu rõ hơn về một nghề nghiệp hấp dẫn trong xã hội. Có thể bạn sẽ dừng chân ở đây, cũng có thể bạn quyết định đổi sang "cỏ lau" khác. Nếu bạn còn lưỡng lự và cần những chỉ dẫn hay những thông tin chi tiết hơn, hãy liên hệ với chúng tôi. Tủ sách hướng nghiệp - Nhất nghệ tinh luôn mở rộng chào đón và sẵn sàng giải đáp thắc mắc của các bạn.

Đặc biệt, mỗi câu hỏi của các bạn là tư liệu quý báu, giúp những người tham gia xây dựng tủ sách, cải tiến, nâng cấp để tủ sách ngày càng hấp dẫn, thiết thực và hiệu quả hơn. Vì vậy, chúng tôi cũng rất mong nhận được ý kiến đóng góp, chia sẻ của quý vị phụ huynh, các thầy cô giáo và những ai quan tâm đến công tác hướng nghiệp cho thế hệ trẻ - tương lai của đất nước.

Xin liên hệ theo địa chỉ:

Tủ sách hướng nghiệp - Nhất nghệ tinh

Nhà xuất bản Kim Đồng, 55 Quang Trung, Hà Nội.

Email: kimdong@hn.vnn.vn

Nếu bạn viết thư, hãy gửi kèm phong bì ghi rõ địa chỉ của bạn nhé. Chúng tôi sẽ dùng nó để chuyển câu trả lời đến với bạn.

➤ CHUYÊN GIA KHUYẾN DẠY

➤ **Chín điều học sinh trung học nên tham khảo**

Những năm trung học là thời điểm lớn trong cuộc đời, khi bạn sắp bước vào thế giới của người lớn với những vấn đề của người lớn như

➤ **Danh ngôn nghề kiến trúc**

"Less is more" - Ít mà là nhiều

Kiến trúc sư Mies van der Rohe, nói về sự tinh giản mới là cái biểu hiện nhiều nhất.

"Hình thức đi theo công năng"

Biểu hiện hình thức phải phục vụ cho công năng, hay cái đẹp phải đi liền với cái tiện dụng.

"Ngôi nhà là cái máy để ở"

Le Corbusier phát triển câu nói của Sant'Elia để nói kiến trúc trong thời đại công nghiệp, trọng công năng hơn hình thức.

"Kiến trúc là cuộc chơi của hình khối dưới sự chiếu rọi của ánh sáng"

Câu nói về tạo hình kiến trúc của Le Corbusier, nói lên tầm quan trọng của hình khối và ánh sáng.

"Kiến trúc là một cuộc chạy marathon, phải 30 năm sau anh mới bộc lộ được mình..."

Câu nói của Thom Mayne, kiến trúc sư đoạt Giải Pritzker 2005

Và rất nhiều câu nói nổi tiếng về kiến trúc khác đang đợi bạn tìm hiểu.

công việc, sự nghiệp, trường đại học... Đây cũng là thời gian tốt nhất để bạn suy nghĩ về tương lai, lên một vài kế hoạch. Và hãy luôn nhớ rằng những kế hoạch đó hoàn toàn có thể thay đổi.

1. Dành thời gian suy nghĩ về những điều bạn thích làm, tưởng tượng về nghề nghiệp "trong mơ" của bạn. Nếu bây giờ bạn được chọn ngay một nghề nghiệp, đó sẽ là nghề gì và vì sao? Hãy nhớ rằng lúc này bạn có rất nhiều cơ hội lựa chọn. Dù bạn đã chắc chắn mình muốn làm gì, dùng vì thế mà không tìm hiểu về những ngành nghề liên quan, thậm chí hoàn toàn khác biệt.

2. Thử thách mình tại trường học, nhưng đừng chùn vùi bản thân. Hãy học tốt nhất trong khả năng bạn có thể, khai thác mọi tiềm năng của mình. Tuy nhiên, học quá sức có thể khiến bạn bị suy nhược hoặc chán học. Hãy chắc chắn rằng bạn luôn tìm thấy thú vui trong việc học hành.

3. Làm thêm, tham gia tình nguyện... Những công việc này rất tốt cho sự phát triển toàn diện cũng như công việc sau này của bạn, khiến bạn năng động hơn, sáng tạo hơn, mở rộng các mối quan hệ... Tuy nhiên, luôn nhớ rằng việc học ở trường mới là số một.

4. Nói chuyện càng nhiều càng tốt với người lớn về nghề nghiệp và trường đại học. Hãy chú ý lắng nghe những người lớn xung quanh bạn nói chuyện về nghề nghiệp của họ và những kinh nghiệm trong trường đại học. Thêm chí, nếu có thể, hãy nhờ họ chỉ bảo những điều cơ bản về ngành nghề mà bạn yêu thích.

5. Luôn ghi nhớ rằng mỗi người có con đường của riêng mình. Đừng quá lo lắng xem những bạn khác trong lớp, trong trường đang làm gì hay bạn chưa có quyết định rõ ràng ngay về nghề nghiệp.

6. Mọi thứ đều có thể thay đổi, và đừng tự khóa mình vào một nghề nghiệp hay trường đại học nào. Hãy luôn giữ một đầu óc rộng mở, tự mở cửa cho sự lựa chọn của mình.

7. Đừng để ai điều khiển giấc mơ và tham vọng của bạn. Chúng ta thường cảm thấy áp lực, thậm chí khổ sở khi phải đi theo con đường của một ai đó trong gia đình. Thứ lệ nhất mà bạn có thể làm là chọn nghề nghiệp cho mình chỉ để làm hài lòng ai đó.

8. Chẳng bao giờ quá sớm hay quá muộn để bạn lên kế hoạch. Dù bạn đang học lớp mấy, đây là lúc lên kế hoạch cho thời gian còn lại trong trường và sau khi tốt nghiệp.

9. Không ngừng học hỏi, đọc sách, mở rộng tầm hiểu biết của bạn. Có một câu nói cổ điển nhưng luôn đúng: Kiến thức là sức mạnh. Đừng bao giờ bỏ qua cơ hội hiểu biết thêm những điều mới mẻ.

(Theo tiến sĩ Randall S. Hansen)

Trên đây là những lời khuyên của các chuyên gia hướng nghiệp, còn bạn, bạn nghĩ thế nào? Hãy chia sẻ ý kiến của bạn với mọi người. Những ý kiến hay, thú vị sẽ được chọn đăng, kèm theo một khoản nhuận bút nho nhỏ.

► Ý KIẾN CỦA BẠN

Tôi đến với ước mơ trở thành giáo viên dạy toán từ người thầy chủ nhiệm đáng kính và niềm đam mê với môn Toán. Tôi muốn chính mình sẽ truyền đạt lại những điều lý thú của môn Toán cho thế hệ mai sau như người thầy của tôi đã làm.

Với cuốn sách "Nghề sư phạm", tôi khám phá ra rằng mình còn khá nhiều cần trở trong nghề giáo... Nhưng đó lại là những nhược điểm không thể không khắc phục và sửa chữa. Tôi đã từng dạy cho mấy đứa em trong dịp hè, giúp những người bạn xung quanh tôi học

tốt môn Toán. Mỗi lần như vậy để lại cho tôi một niềm hạnh phúc to lớn, hạnh phúc được đưa tri thức đến cho người khác. Tôi sẽ cố gắng thực hiện ước mơ của mình trong năm nay là thi đỗ vào Trường đại học Sư phạm Hà Nội, mặc dù điểm vào trường khá cao...

Lưmcham13 - (Vũ Ngọc Anh, phố Tôn Đức Thắng, Hà Nội)

...Tôi xem trên mục "Sắc hoa Đà Lạt" và cảm thấy rất thích thú, muốn tìm hiểu và làm việc tại những nơi trồng hoa như thế tại Đà Lạt... Tôi rất muốn làm việc chăm sóc hoa và cây cảnh như thế, nhất là ở các trang trại hoa hoặc nhà kính trồng hoa. Đó là công việc tôi yêu thích, cũng là cơ hội để khám phá, tìm hiểu những gì mình chưa biết...

Là Thị Như Ngọc - (87 đường Xuân 68, TP. Huế)

...Từ khi vào cấp II, tôi đã định hướng cho mình sẽ đi trên con đường dành cho nhà báo, được đi săn tin, tìm tòi những điều mới lạ, nóng bỏng, thời sự để phục vụ cho đồng bào công chúng. Nhưng ngày càng gần với ngưỡng cửa cuộc đời, tôi càng thấy buồn lo và bất an, bởi con đường mà tôi chọn chẳng ai đồng tình cả. Gia đình đều phản đối tôi... Ba tôi bảo: con gái không được làm nghề báo, bởi nó nguy hiểm, vất vả, gian khổ, lại không có mấy thời gian chăm sóc gia đình... Tôi phải làm sao đây? Nghe lời bố mẹ hay làm theo ước mơ của mình? Ước mơ trở thành một nhà báo là niềm tin, là sức mạnh, là ngọn lửa thấp sáng làm hồn tôi, tôi đành từ bỏ sao? Ba mẹ tôi đã đặt hết lên tôi những kỳ vọng, mong đợi, chẳng nề bây giờ tôi trở trái lời hay sao? Tủ sách Hướng nghiệp ơi! Hãy giúp tôi với...

Huyền Thị Thu Vi - (Tổ 5 - Thị trấn Kon Tằng - Mang Yang - Gia Lai)

...Khi những đứa trẻ bắt đầu ước mơ mình là ca sĩ, kỹ sư, bác sĩ, cô giáo v.v... thì cũng chính là lúc chúng có suy nghĩ nghiêm túc về nghề nghiệp rồi đó. Suy nghĩ một cách nghiêm túc về nghề nghiệp không giới hạn về độ tuổi mà phụ thuộc vào nhận thức của con người. Độ tuổi giúp trẻ con nhận thức được những gì chúng muốn làm trong

tương lai, sớm nhất là khi chúng bắt đầu đi học, nghe những lời giảng của thầy cô giáo, có thể là 6 tuổi...

Yugi Hashi - (118 Phan Huy ích, P.15, Q. Tân Bình, TP. HCM)

...**"THÀNH CÔNG = KHẢ NĂNG + MỘT CHÚT MAY MẮN"**

KHẢ NĂNG: chính là quá trình học tập và rèn luyện của bạn.

MAY MẮN: là tình thần lạc quan, luôn tin vào bản thân mình.

Trước kia lực học của tôi không xuất sắc, không có gì chắc chắn tôi có thể vượt qua cánh cửa đại học. Nhưng tôi luôn lạc quan, tin vào bản thân. Và tôi đã thành công. Còn bạn thấy mình học tập rất chăm chỉ, nhưng nhiều lúc bạn không biết mình có thi đỗ không nữa. Chính tâm lý ấy sẽ làm mất đi sự may mắn của bạn đấy. Hãy gạt bỏ tất cả những ý nghĩ đó và luôn tin vào chính mình. Chỉ cần bạn tin vào khả năng của mình và luôn luôn tin rằng bạn sẽ thi đỗ, "luôn luôn" bạn ại...

Nguyễn Minh Tân - (Lớp KC2, Khoa CNTT, Đại học Thái Nguyên.)

...Tôi có tôi thấy tập sách: Nghề Kiến trúc ở một hiệu sách tại Đà Nẵng. Sau khi đọc xong tôi thấy rất có ích cho các phụ huynh để tư vấn cho con em cũng như tất cả học sinh trong việc tìm hiểu nghề nghiệp trước khi thi đại học. Hiện nay các trường đại học đào tạo rất nhiều ngành nghề nhưng phần lớn phụ huynh và học sinh không hiểu sâu được tính chất, công việc cụ thể của từng ngành nghề. Thực tế có nhiều học sinh "chọn đại" một nghề nào đó để thi đại học. Tôi thành thật hoan nghênh tủ sách hướng nghiệp của quý vị, đồng thời xin có vài đề nghị rất chân thành: Bằng cách nào đó quý vị làm cho các trường phổ thông thấy được giá trị "hướng nghiệp" của bộ sách để nó có thể đến tận tay mỗi em học sinh; Xin quý vị tiếp tục khẩn trương xuất bản những tập sách về các ngành nghề của một số trường đại học như ngoại thương, thương mại, luật, kinh tế, kiến trúc v.v...

Là Mạnh Lâm - (Trường THCS Lý Thường Kiệt, Thăng Bình, Quảng Nam)